

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 12 kor. — fill.
Fél évre . . . 6 kor. — fill.
Negyed évre . . . 3 kor. — fill.

Egyes szám ára 8 fill.
Hétfői szám 4 fill.

Megjelen minden hétfőn délelőtt, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Barátok tere Manojlovica-bán.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Vojnich-palotában
Telefon szám 42.
Nyitlatter soronként 40 fillér.

A községi iskolaszék ülése.

II.

Az elemi iskolákban a taneredmény átlag kielégítő; egyes osztályokban dicséretes. A trachomás betegek száma még mindig jelentékeny. A tanítások rendes menetét megakasztó járványos betegség ez évben nem fordult elő.

A tanulók magaviseletéről, iskolalátogatásáról és előmeneteléről a szülők havi értesítők alapján nyertek időközi értesítést.

A növendékek általános magaviselete jó; komolyabb fegyelmi eljárás egy esetben sem fordult elő. Az összes mulasztások száma lélnapokban 47298. Egy növendékre átlag 7 mulasztási eset jut. Az igazolatlan mulasztási esetek után befolyt 309 korona.

Tan- és hozzájárulási díjakban befolyt 3023 kor. 90 fill. A dologi és személyi kiadásokra 239,000 kor. 96 fillér fordított. Egy-egy népiisk. növendék képzése 30 korona 50 fillérébe került az iskolafentartó törvényhatóságnak.

Az iratkozások s illetve felvételek a pontosabb iskolázatási viszonyoknak megfelelőleg rövidesen szept. 1, 3, 4 és 5-én, a külterületen október 1—5-én eszközöltettek. Az iratkozások eredménye a telt előintézkedések után a várakozásnak megfelelő és kielégítő volt.

A tanítások a belterületen szeptember 7-én, a tanyákon október 6-án az egész vonalon tényleg meg is kezdődtek. Szórványos iratkozás kisebb mérvben fordult elő, az előző éveknél.

A tanév alatt 10—10 kerületi, 11 igazgató-tanítói és 3 együttes tanácskozmány tartott, mely értekezleteken a tanulók erkölcsi és szellemi életére, az iskolai oktatás- és rendtartásra vonatkozó ügyek tárgyalattak.

Vasár- és ünnepnapokon a növendékek tanítóik vezetése alatt résztvettek az istentiszteleteken. A hazafias szellem ápolása és megszilárdítása érdekében négy nagyobbabásu iskolai ünnepély tartott.

Az évről vizsgálatok után június 28-án tartott évről ünnepélyen kiosztattak az ajándék-könyveket, az isk. bizonyítványokat, nemkülönben a Hoffmann Péter, Hoffmann Mátyás, Rieger M. hály és Mucsy György féle ösztöndíjak éves kamatait.

Az iskolákat a lefolyt tanévben a kir. tanfelügyelő és az igazgató-tanítók szorgalmasan látogatták.

Maga a tanfelügyelő-igazgató is többször látogatta az egyes osztályokat s a hol hiányt tapasztalt, a tanítónak utbaigazítást adott s ha kellett, a helyes eljárást gyakorlatilag is bemutatta. A felügyelő-igazgató törekvése ezúttal is odairányul, hogy a tanítók oktatói és nevelői eljárása és hatása, a növendékek vallásferköcsi nevelése és szellemi képzése, a tananyag módszeres feldolgozása a lehetőségig egységes legyen és a nagy területen szétszórta vártsi és tanyai iskoláinkban mindenütt ugyanazon ész- és szívkepzo elvek és eljárás alapján eszközöltssek.

Végezetre kéri a felügyelő-igazgató az iskolaszéket, hogy népoktatásunk színvonalának emelése körüli nehéz és fáradságos munkájában továbbra is támogossa s az összes tanítókkal együtt szives jóindulatába megtartsa.

Az iskolaszék a felügyelőigazgatónak mindenre kiterjedő, alaposan kidolgozott jelentését feszült figyelemmel hallgatta meg s elnöki indítványra a felügyelő igazgatónak derekas munkálataért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

Az ülés további folyamán kimondja az iskolaszék, hogy a jövő évi beiratkozások a belterületen szept. 2—6-ig, a tanyákon pedig okt. hó 1—5-ig tognak eszközöltetni. A javító vizsgák a városban szept. 1-én, a külterületen pedig szept. 30-án tartatnak.

Az újonnan szervezett és a régi butorzuati iskolák újboli felszerelése elhatározottat. A felszerelési költségeknek a költségvetésbe leendő beállításra céljából a tanács megkeresetik.

A városi iskolák új kerületbe osztatnak be, nevezetesen a szőlők a városi kerületekbe sorollattak.

Abrácsas Antal polg. iskolai igazgató helyettesi díjat kér. — Fehér Jenő palicsi tanító tekintettel az ottani nehezebb fürdői megélési viszonyokra, kéri fizetését a városi tanítókéval egyenlőssítetni. Megadatik.

A helybeli polgári leányiskolánál a zene- és rajztanítás ellátására megválasztott Kovács Irén elemi tanítónő oly feltétellel, hogy 3 év leforgása alatt tanképesítő oklevélét bemutassa.

Különlélek.

— Az ó-becsei kerület. Az ó-becsei választó kerület szabadelvű polgárai Szücs János ó-becsei tanítót léptették föl képviselő jelöltül. Szücs mellett nagy lelkesedéssel tömörül a választó polgárság. Az ó-becsei választók legközelebb fogják megtartani nagy értekezletüket, ahol följárnják a jelöltséget. Az ellenzék részéről dr. Terék József ügyvéd lép fel Ugronpárti programmal. Más jelölt a kerületben nincs és így a kettő között fog eldőlni a választás-i harc.

— Bomlás az újvidéki szabadelvű pártban. Szalay Lajos az újvidéki régi szabadelvű párt közfisztelethen álló elnöke, dr. Kohn Károly első alelnöknek levélben bejelentette, hogy a szabadelvű pártban viselt elnöki állásról lemond. Ezen elhatározást mindjárt meg is indokolta. Szalay kijelenti levelében: mint-hogy hosszabb idő óta eredménytelenül fáradozott a Széll Kálmán kormányra jutása óta Újvidéken örvendetesen megszaporodott szabadelvű polgártársait egy táborba egyesíteni, ezért s hogy alkalmat adjon újabb pártszervezet létrehozására, — lemond a szabadelvű pártban elfoglalt elnöki állásáról.

— A Kossuth-párt szervezkedése Ó-Kanizsán. Az ó-kanizsai függetlenségi és Kossuthpárti f. évi augusztus hó 31-én tartott szervezkedő nagygyűlésen a jövő országgyűlésre egyhangulag Dr. Pataj Sándor zombóri ügyvédet kiáltotta ki képviselőjelöltjéül, miről őt még ugyanaznap táviratilag értesítették. — Ugyanezen nagygyűlés határozatából kifolyólag üdvözlő sürgöny ment Kossuth Ferencnek, a melyben Szerdahelyi János pártelnök az ó-kanizsai függetlenségi Kossuth-párt „osztatlan nagy lelkesedést és lántorihatalan ragaszkodását” tolmácsolja. — A Kossuth-párt, mint levelezőnk értesít Ó-Kanizsán erősen szervezkedik és erős küzdelemre számíthatnak ott előreláthatólag a Bezerédyt jelölő szabadelvűek.

— Új lap. „Újvidéki Ujság” címmel hente kétszer megjelenő magyar-német nyelvű politikai lap indult meg. Felelős szerkesztő Mayer József. A lap különösen nagy súlyt fektet a magyar lapoktól elhanyagolt nemzetiségi és balkán kérdésre.

— Halálozás. Rendkívüli csapás sújtotta dr. Sánta Györgyöt és családját, — kis fiuk

ISKOLAKÖNYVEK, író- és rajzszerekben
legolcsobb bevásárlási forrás
Vig Zsigm. Sándor könyv- és papirkereskedése Szabadkán

(főter, Milinovits-féle ház Róth Ármin mellett.)

Minden bevásárló igen csinos ajándékot kap.

Elemér, rövid néhány napi szenvedés után tegnap elhalt. A mélyen sujtott apát kisfiának halálhíre Svájcban érte, ahova alig egy héttel ezelőtt utazott üdülni. A kis fiú ma délután 3 órakor temetik.

— **Külföldi pénz Zomborban.** Egy külföldi pénzcsoport összeköttetésbe lépett egy pénzügyintézet volt vezérigazgatójával s kérdést intézett hozzá az iránt, lehet-e Bácskában nagyobb összegeket gyümölcsözöleg 4-25% kamat mellett 2-od helyen leendő betáblázásra biztosan elhelyezni. A pénzcsoport — mint írja — nagyon jól tudja, hogy a bácskai földek a hazai intézetek által már megvannak terhelve, — de azt is tudja, hogy a bácskai földek tényleges értékük legfeljebb 60%-ával vannak megterhelve, már pedig ők a tényleges érték 80% erejéig is adnak kölcsönt, feltéve, hogy a Bácskában nagyobb összegeket ily módon el lehet helyezni. — Mint hírlík, a külföldi pénzcsoport már legközelebb Zomborban egy jelzálogügyletekkel foglalkozó nagyszabású bankot fog alapítani.

— **Elfogott szabadkai templomrabló.** A goszpodincei g. k. templomból múlt hó 20-án éjjel több áldozati ezüst ezikk tűntek el. A tettes feltörte a szekrényt, amelyben az értéktárgyak voltak és nyomtalanul eltűnt. A bács kulai csendőrségnek sikerült a tettest Pányi Boldizsár szabadkai lakos személyében kideríteni és őt letartóztatni. Elfogatásakor megmotaotztván, megtalálták nála az elrabolt templomi ezüst ékszereket és 4 korona 47 fillér pénzt. A tettest a csendőrség a bűnjelekkel együtt átadta a bács-kulai kir. járásbírósnak.

— **Utonálló cigányok.** Tudocsiv Doga szablyai lakos a csurogi vásárról haza utazott. Körülbelül fél uton lehetett, mikor hat szilbási cigány megtámadta. Elvették 800 korona készpénzt, kocsijáról ledobták és ezután kocsijával elvágtattak. Tudocsiv az esetet rögtön bejelentette a rendőrségnek, kik a tetteseket elfogták és az egész rablott pénzt a cigányoktól elvették.

— **Tanácsadó betegek részére.** Dr. A. E. Robinson most adott ki egy könyvet „Tanácsadó a betegek részére“, a mely könyv eddig husz nyelvben le lett fordítva. A könyv teljesen ingyen küldetik mindenkinek, aki ezen felhívást a lapból kivágja s az alább jelzett címre beküldi, az azonnal kap egy könyvet, amely szépen van illusztrálva s 120 oldalra terjed, teljesen ingyen, minden ráfizetés s minden kötelezettség nélkül. A könyv magyar nyelvre is le van fordítva. A levelet bérmentesítve így kell címezni: State Medical Institute, 782. Elekron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

— **Hol vegyünk cserépkályhát?** Ott, ahol a legjobbat, legszebbet és mégis a legolcsóbbat lehet kapni! Nincs az a külföldi czege, amelynél szebb és jobb cserépkályhákat lehet kapni, mint Szabadkán *Dániel József* kályhagyárában. Hazai iparosainkat kötelességünk pártolni, különösen akkor, ha versenyképesek és hogy *Dániel József* cserépkályhái minden kritikán felül állanak, arról mindenki meggyőződhetik.

SPORT.

A budapesti Ramblerek Szabadkán.

Nagy és előkelő közönség jelenlétében vívták meg football matchüket a budapesti foot-

ballisták válogatott csapata, az ugynevezett vándorcsoport (Rambler) 11 tagja a Szabadkai Sport Egylet és a Bácska combinált csapata a zombori ut végén levő pályán — Háromnegyed ótkor kezdődött a verseny bírót volt *Horváth Ferenc* a Ramblerek kapitánya. Az első fél órában a pestiek 3 gólt csináltak, ami már-már elkedvetlenítette a mi csapatunkat, a másik fél órában azonban az első gólt *Gruber* a szabadkaiak ügyes csatárja rugta be a Ramblerek kapuján. — Ezen az egy gólon kívül aztán a szabadkaiak többet nem csináltak, a Ramblerek bámulatosan szép játékkal ismét 3 gólt csináltak. Az eredmény tehát 6:1 a Ramblerek javára.

A matchban résztvettek, a Ramblerek részéről: Procsko (kapuvéd) Beran és Gabrovitz (háttvédek) Buda, Pozsonyi és Scrabák (fedezetek) Bórbás, Malaky, Harsády, Roka és Minder, (csatárok.) A szabadkaiak részéről: Stamatz (kapuvéd) Wagner, Mamuzsich (háttvédek) Tánzos, Koncz, Horváth (fedezetek) Ormos, Söfnelder, Gruber, Esztergomi, Hegedűs (csatárok.) A Ramblerek részéről Róka, a szabadkaiak részéről Wagner volt a játék-kapitány. — A verseny után Bartos Casino éttermében a fővárosi vendégeket a Sport egylet megvendégelte, ahol persze tosztokban sem volt hiány.

Sztantics György — cseh bajnok.

Vasárnap Prágában nemzetközi gyalogverseny volt, amelyen a világ legjobb gyaloglói versenyeztek Csehország bajnokságáért. Az egy óras versenyben, mint egy prágai távirat jelenti *Sztantics György* a Szabadkai Sport-Egylet tagja lett az első, *megjavította a világ recordot.* Ime a szabadkai bunyevác fiu ma már a sok bajnokság között megszerezte a cseh-bajnokságot is, tiszteletdíjjal egy gyönyörű aranycsillagot smaragd kövel — hoz haza. A kiűnő gyalogló Prágából Berlinbe megy, hogy a jövő vasárnap gyalog versenyeken is részt vegyen.

SZÍNHÁZ.

Színészeink Baján.

Szombaton bemutató előadásul a *Kis szökevény*, a legdalosabb és legbajosabb angol operetel adták a czimszerepben Gerlaci Herminnel, aki mindjárt első megjelenésével megnyerte a közönség rokonszenvét. Bár kis terjedelmű hanganyaggal rendelkezik, de eléggel ahhoz a mennyire egy ügyes, pajzán soubrette-nek szüksége van. Játéka elevevése mellett is discret, tánca sikkes és elbájoló. A második felvonásbeli „Piruló királyleányt“ oly édesen csicséregte, hogy kénytelen volt megismételni. Nem kevésbé tetszett Szőgyi Gina a tüzes Carmenita szerepében. Gyönyörűen iskolázott koloratúrájával, temperamentumos játékaival egyaránt zajos tetszést aratott. Leonellót Falussy István személyesítette és kellemes baritonjával igaz műélvezettel énekelte az andalítóan bájos bölcsődalt. Alicze szobaczió szerepében Simon Mariska jeleskedett, partneréről Flipper (Ferenczy) Jockeyről pedig szintén csak jól mondhatunk. Baróthy, Szigethy ügyes játékkal keltettek melegebb érdeklődést; Rátkay, Mihályfi Júlia pedig kis szerepükben is élvezhetők voltak. A karok

kifogástalanul működtek és a zenekar is Németh Ignác precíz vezetése mellett jól megállta helyét.

Vasárnap a drámai személyzet telt ház előtt mutatkozott be Hercegy Ferencz Ocskay brigadéros cz. történeli színművében. Összevágó, jól betanult, csattanós előadásban volt részünk, olyanban aminőt bajai színpadon ritkán láthatni. A legnagyobb szerepek épügy, mint a legkisebbek, hivatott, gondos kezébe voltak letéve. A rendezés mintaszerű és kifogástalan. Az érdeklődés középpontja Baróthy (Ocskay brigadéros) volt, aki ebben a farsztó szerepben vállalta be közönségünk előtt azt a várakozást, melyet az ő drámai működése elé nézett. És az áruló vérszomjas kurucz nehéz szerepét s'kerrel is oldotta meg. Különösen szépen játszotta meg az első felvonásbeli nagy jelenetét Tisza Ilonával, midőn a gyöngéd női szavak képesek ezt a egyetlen tigris a keresztény foglyok megkegyelmezésére bírn. A közönség elismeréssel fogadta minden jelenetében. Méltó partnere volt Simon Mariska (Tisza Ilona). A hitvestársi hűség és szeretet mintaképet meghatóan ábrázolta. Figyelemre méltó alakítást nyújtott Tóth Antal Szórényi szerepében. Művészi volt a szó legteljesebb értelmében. Legnagyobb hatást a Rákoczy előszobájában lejtászódott jelenetben érte el. Pyber vikárjást Rátkay játszotta kifogástalanul. Intelligens színésznek bizonyult, aki művészi kvalitásokkal rendelkezik. Ugyanezt mondhatjuk Szabórol (Jávorka). Szép színpadi megjelenése, rokonszenves hangja és telenkvő játéka egyaránt tetszet. Abban a jelenetben, amelyben Ocskayt a labanczok elleni küzdelemre ösztönzi, nagy drámai erő nyilvánított meg benne. Dili Tarján Irma adta. A vértócsában született cigányleány szánalomra méltó képet oly meghatóan festette, hogy a közönség java része könnyekre fakadt. Az eszelős cigányleány arckifejezését mestertelleg tudta visszatükrözni. Szavatala mélabusan csengő, hátborzongató, tulvilági. Kapott is jól megérdemelt tapsokat. Tarics hadnagy is (Falussy) jól megállotta helyét. Ugy látszik ez a derék színész minden szerepkörre jól használható tagja a társulatnak. — Ozoróczy (Kovács) és Ocskay Sándor (Szigethy) bár igyekezettel játszottak, nem tudtak nagyobb hatást elérni. Ujvári a palóczot szépen, természetesen, mesterkéltétség nélkül alakította. A többi szereplők is jók voltak. dr. sz. v.

Szerkesztői üzenet.

Első ker. korcsmány. Belátjuk, hogy igazuk van önöknek. Tényleg nem járja, hogy — most a tiszta választások idején, amikor hát Önök is — tekintettel a nagy szöllő termésre — a legtisztább bort öntenék a voksolók poharába: hiába születelnek, nincs aki megigya, mert nincs ellenjöll. Hanem mi nem tudunk a dolgon segíteni. Hiába keresnénk jelöllet a mostani képviselő ellen, a biztos bukás érzete nem viszi rá az esetleges ellenjöllt — lelkiismeretét, hogy kinyissa a bugyellárisát. Pályázatot kellene hiiden, tán akad optimista, ki hogy neve divatba fójjön, szívesen „reszkíroz“ 2000 darab lila 10 koronást. Ugy halljuk, ilyen új pénzt sokat bocsátottak mos' ki.

A szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

BRAUN HENRIK.